



Cofinanțat de  
Uniunea Europeană



Numele proiectului: DreptCompAct - COMPETențe ACTuale pentru studenți la DREPT | Cod proiect: 312957

Programul Educație și Ocupare 2021-2027 | Cod apel: PEO/71/PEO\_P7/OP4/ESO4.5/PEO\_A49

# Workshop DreptCompAct

## JUSTIȚIA PENTRU MINORI ȘI FAMILIE ÎN CADRUL TRIBUNALELOR SPECIALIZATE

Workshop pentru facilitarea comunicării mediu academic – mediu economic real, în vederea adaptării și corelării competențelor profesionale și a abilităților practice aferente, oferite de programele de studii de licență/masterat la care sunt înmatriculați membrii grupului țintă cu cerințele pieței muncii dinamice și globale

**08.06.2026 online**

**Temă expert: Competența tribunalelor specializate pentru minori și familie în România**

Dezvoltarea și sprijinirea parteneriatelor sustenabile, cu angajatori din mediul economic real, la care se realizează stagiile de practică de specialitate, pentru adaptarea și corelarea competențelor profesionale cu cerințele pieței muncii, în vederea facilitării inserției socio-profesionale a viitorilor absolvenți



## **CADRUL LEGAL:**

- **Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară** (<https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/53087>), art. 38<sup>1</sup> - 38<sup>3</sup> prevede posibilitatea înființării în cadrul tribunalelor a unor secții specializate pentru cauze cu minori și de familie.
- **Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului - stabilește principiul interesului superior al copilului și procedurile speciale** (<https://lege5.ro/gratuit/gu3donjv/legea-nr-272-2004-privind-protectia-si-promovarea-drepturilor-copilului>).
- **Codul Civil, Cartea a II-a "Despre familie", art. 258 – 534** (<https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/130143>).
- **Codul de Procedură Civilă, Titlul V "Proceduri speciale" - Cap. I "Proceduri privind ocrotirea persoanei", Cap. II "Proceduri privind raporturile de familie"** (<https://lege5.ro/Gratuit/gyztaojtgy/proceduri-speciale-codul-de-procedura-civila?dp=g43temjxg43dm>).



- **Legea nr. 211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea informării, sprijinirii și protecției victimelor infracțiunilor**  
(<https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/52468>)
- **Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie**  
(<https://legislatie.just.ro/public/detaliiidocument/44014>).
- **Convenția ONU cu privire la drepturile copilului** ([https://irido.ro/irido/pdf/114\\_ro.pdf](https://irido.ro/irido/pdf/114_ro.pdf)) și **Regulamentul Bruxelles II bis/2019/1111 pentru aspecte cu element de extraneitate** (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019R1111>).

## **OBIECTIVELE ÎNFIINȚĂRII TRIBUNALELOR, SECȚIILOR, COMPLETURILOR SPECIALIZATE:**

- **Celeritatea soluționării:** Cauzele privind minori au termen preferențial, iar judecarea se face cu prioritate.
- **Specializarea magistraților:** Judecătorii și procurorii care instrumentează aceste cauze trebuie să aibă pregătire în drepturile copilului, psihologie judiciară, tehnici de audiere a minorului.



- **Protecția minorului în proces: Audierea minorului se face în condiții speciale, fără stres, de regulă de către un judecător specializat, cu participarea unui psiholog.**
- **Abordarea interdisciplinară: Colaborare obligatorie cu DGASPC, servicii de probațiune, medici, psihologi, asistenți sociali.**
- **Confidențialitatea: Ședințele de judecată se țin cu ușile închise, iar dosarele au regim special de acces.**
- **Unitatea jurisprudenței: Concentrarea cauzelor de familie la aceiași judecători asigură o practică unitară.**

## COMPETENȚE:

- Potrivit legii, tribunalele specializate **preiau cauzele** de competența tribunalului în domeniile în care se înființează.
- La data workshop-ului, există un singur Tribunal de Minori și Familie (Brașov), ca instanță specializată, aflat în raza de competență teritorială a Curții de Apel Brașov.
- Tribunalul specializat **nu are personalitate juridică**, bugetul instanței fiind gestionat de Ministerul Justiției, prin intermediul Tribunalului Brașov, în calitate de ordonator terțiar de credite.



- Conducerea instanței este asigurată de către președintele instanței, colegiul de conducere, compus din trei membri și adunarea generală a judecătorilor.
- Prin Hotărârea nr. 559/2026 a Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii s-a aprobat reorganizarea Tribunalului București, în sensul înființării unei noi secții în cadrul acestei instanțe, cu denumirea „**Secția a IX-a Minori și Familie**”, care a devenit operațională la data de 8 iunie 2026.
- În restul țării, competențele sunt exercitate de **secții** (așa cum este cazul Secției a IX-a Minori și Familie) sau **completuri specializate** în cadrul instanțelor.
- În competența de soluționare a tribunalului specializat intră:
  - ✓ **cauze penale - în care cel puțin unul dintre inculpați sau una dintre persoanele vătămate/părțile civile sunt minori** (în primă instanță, cauze de competența materială a tribunalului și în calea de atac a contestației, privind hotărârile pronunțate de judecătorii din sfera sa de competență teritorială, cu referire la măsurile preventive, măsurile asigurătorii și de siguranță, hotărârile pronunțate în materia executării hotărârilor penale sau a reabilitării)
  - ✓ **cauze civile - în primă instanță** (litigii privind plasamentele și adopțiile), **în apel și în recurs** (în materia minori și familie pronunțate de judecătorii din competența sa teritorială).



**Din punct de vedere al competenței materiale, Tribunalul specializat pentru minori și familie, secția/completul specializat pentru minori și familie, judecă în primă instanță, cauze privind:**

- A. Minorii: măsuri de protecție specială - plasament, plasament în regim de urgență, supraveghere specializată, încredințare în vederea adopției - Legea 272/2004.**
- B. Adopția: încuviințarea adopției, anularea adopției.**
- C. Autoritatea părintească: Decăderea din drepturile părintești, limitarea exercițiului acestor drepturi.**
- D. Tutela și curatela pentru minori.**
- E. Consimțământul la căsătoria minorului - art. 271 Cod Civil.**
- F. Alocația de stat și alte drepturi ale copilului - când se solicită în contradictoriu cu autorități.**
- G. Familia: Divorțul cu minori, indiferent dacă există neînțelegeri privind numele, autoritatea părintească, stabilirea locuinței copilului, pensia de întreținere.**
- H. Stabilirea domiciliului copilului la unul dintre părinți după divorț sau separare.**
- I. Stabilirea contribuției la cheltuielile de creștere și educare - pensia de întreținere.**



**J. Exercițarea autorității părintești și modul de exercitare a acesteia.**

**K. Stabilirea legăturilor personale ale copilului cu părintele separat și cu rudele.**

**L. Încuviințarea actelor de dispoziție privind bunurile minorului.**

**M. Ordinul de protecție în caz de violență domestică, dacă în familie există minori - Legea 217/2003.**

**N. Constatarea nulității căsătoriei, anularea căsătoriei, tăgada paternității.**

**O. Litigii privind violența în familie cu victime minore.**

**P. Recunoașterea și executarea hotărârilor străine în materie de familie și minori, conform Regulamentului 2019/1111.**

**În ceea ce privește COMPETENȚA TERITORIALĂ, deși regula generală în materie civilă este competența tribunalului de la domiciliul pârâtului, pentru cauzele cu minori și familie, legiuitorul a instituit competențe teritoriale derogatorii, pentru a apropia justiția de nevoile copilului, după cum urmează:**

- **Cu privire la cererile privind stabilirea domiciliului minorului, autoritatea părintească și legăturile personale, competența teritorială revine tribunalului în circumscripția căruia își are domiciliul copilul.**



- **Cu privire la cererile privind stabilirea domiciliului minorului, autoritatea părintească și legăturile personale, competența teritorială revine tribunalului în circumscripția căruia își are domiciliul copilul.**
- **În materie de violență domestică, victima poate alege între instanța de la domiciliul său și cea de la domiciliul agresorului.**
- **Pentru măsurile de protecție specială, competența aparține tribunalului de la domiciliul copilului.**
- **În cazul adopției, competent este tribunalul de la sediul DGASPC care a efectuat evaluarea familiei adoptatoare.**

## **PROCEDURI SPECIALE ÎN FAȚA TRIBUNALELOR SPECIALIZATE PENTRU MINORI ȘI FAMILIE**

### **Audierea minorului**

**Dreptul minorului de a fi ascultat este consacrat la nivel internațional și preluat în legislația internă. Acest drept este consacrat în:**

- **Convenția ONU cu privire la drepturile copilului care statuează că statele asigură copilului capabil de discernământ dreptul de a-și exprima liber opinia în toate problemele care îl privesc, iar opinia sa să fie luată în considerare.**



- **Carta Drepturilor Fundamentale a UE, în conformitate cu care copilul are dreptul de a-și exprima în mod liber opinia și aceasta este luată în considerare în probleme care îl privesc, în funcție de vârsta și gradul său de maturitate.**
- **Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, potrivit căreia, în orice procedură judiciară sau administrativă care îl privește, copilul are dreptul de a fi ascultat. Potrivit legii, este obligatorie ascultarea copilului care a împlinit vârsta de 10 ani. De asemenea, poate fi ascultat și copilul care nu a împlinit vârsta de 10 ani, dacă autoritatea competentă apreciază că audierea lui este necesară pentru soluționarea cauzei.**
- **Codul de Procedură Civilă, care prevede că, instanța de tutelă audiază copilul în cauzele privind autoritatea părintească, stabilirea domiciliului și adopție.**
- **Codul de Procedură Penală, care reglementează audierea martorului minor, audierea victimei minore și audierea suspectului/inculpatului minor.**

### **Principiile care guvernează audierea minorului**

- **Principiul interesului superior al copilului - orice decizie privind modalitatea de audiere trebuie să urmărească evitarea prejudiciului psihic al copilului.**



- **Principiul respectării opiniei copilului - opinia minorului nu este obligatorie pentru instanță, dar trebuie luată în considerare și motivată dacă este înlăturată.**
- **Principiul non-discriminării - dreptul la audiere aparține oricărui minor, indiferent de vârstă, maturitate, dizabilitate.**
- **Principiul protecției împotriva traumatizării secundare - procedura trebuie să fie cât mai puțin intruzivă, să evite repetarea declarațiilor și confruntarea cu agresorul.**

## **PARTICIPAREA DIRECȚIEI GENERALE DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ ȘI PROTECȚIA COPILULUI ÎN CAUZELE CU MINORI ȘI FAMILIE**

DGASPC poate interveni în cauzele cu minori și familie în 3 situații distincte:

**1. În calitate de autoritate tutelară - "parte necesară"** - când legea impune ca DGASPC să fie citată obligatoriu, sub sancțiunea nulității. Fără opinia sa, hotărârea instanței este lovită de nulitate. Cauze în care DGASPC este parte necesară: **măsuri de protecție specială** (plasament, plasament în regim de urgență, supraveghere specializată), **adopte** (încuviințarea adopției, încredințare în vederea adopției), **decăderea din drepturile părintești**, **instituirea tutelei pentru minori**, **încuviințarea actelor de dispoziție privind bunurile minorului**. În aceste cauze DGASPC depune concluzii scrise și are drept de apel.



## 2. În calitate de instituție care efectuează ancheta psihosocială

DGASPC efectuează, la solicitarea instanței, efectuarea unei anchete la domiciliul copilului ori de câte ori se dezbate: stabilirea domiciliului, încredințarea minorului, exercitarea autorității părintești, stabilirea legăturilor personale.

Conținutul anchetei sociale trebuie să aibă în vedere situația familială, socială, economică, condițiile de locuit, relațiile copilului cu părinții, opinia copilului și recomandări privind soluția.

3. În calitate de reprezentant legal al copilului - atunci când ambii părinți sunt decăzuți din drepturi sau nu există reprezentant legal, DGASPC exercită tutela copilului până la instituirea unui tutore.

## PRINCIPIILE CARE GHIDEAZĂ INTERVENȚIA DGASPC

a) Principiul interesului superior al copilului - orice concluzie a DGASPC trebuie motivată prin raportare la acest principiu.

b) Principiul minimalizării intervenției - statul intervine doar când familia nu poate asigura protecția.

c) Principiul celerității - anchetele sociale și rapoartele trebuie depuse în termene scurte.

d) Principiul interdisciplinarității: Echipa DGASPC este formată din asistenți sociali, psihologi, juriști, medici.



## **Confidențialitatea în cauzele cu minori**

**Confidențialitatea în dosarele cu minori se realizează pe 3 direcții:**

- 1. Publicitatea restrânsă a ședinței de judecată - accesul în sala de judecată este permis doar părților, avocaților, reprezentanților DGASPC, experților și altor persoane a căror prezență este necesară și utilă soluționării cauzelor.**
- 2. Regimul special al dosarului și al hotărârii – au acces la dosar doar părțile, avocații și instituțiile cu atribuții legale; hotărârile judecătorești/minutele care se publică pe portalul instanțelor sunt anonimizate (numele minorului, ale părinților, adresa, CNP-ul sunt înlocuite cu inițiale); dosarele cu minori se arhivează separat și au termen de păstrare mai lung.**
- 3. Protecția în faza de cercetare și executare - anchetele psihosociale, rapoartele psihologice, declarațiile minorului au regim confidențial; acestea nu pot fi comunicate decât instanței și părților în proces; în faza de executare, DGASPC are obligația de a păstra confidențialitatea datelor copilului aflat într-o măsură de protecție.**